

Jaarverslag 2024

VBSO

Inleiding

Besturenorganisatie VBSO – voluit Vereniging tot Bevordering van SchoolOnderwijs op gereformeerde grondslag – is opgericht in 1973. Inmiddels zijn 30 schoolbesturen lid van onze vereniging, samen verantwoordelijk voor zo’n achtduizend leerlingen. Ook zijn 48 kerkenraden lid; ze vertegenwoordigen samen meer dan vierentwintigduizend doopleden.

Gods Woord en de Drie Formulieren van Enigheid zijn leidend voor de VBSO, opgericht om christelijk onderwijs en opvoeding mogelijk te maken en te ondersteunen. De noodzaak van toen, geldt ook nu. Die identiteit komt tot uitdrukking in een Schriftuurlijk-bevindelijk belijden en een daarbij passend leven. Dát verbindt ons met de kerkgenootschappen waaraan we als besturen gelieerd zijn (o.a. de (Oud) Ger. Gem. in Ned. en de Ger. Gem.). Het verbindt ons met de gezinnen die deze identiteit van harte onderschrijven. We staan voor dezelfde principiële én praktische uitdagingen. Hoe waardevol dan om als gelijkgezinde besturen onze krachten te bundelen.

Eigen plaats

De VBSO neemt al meer dan vijftig jaar haar eigen plaats in binnen de onderwijssector. Die plaats lijkt steeds beter zichtbaar te worden, juist naarmate de verwereldlijking toeneemt – ook in onze gezindte – en het geestelijk klimaat verandert. De noodzaak van waarachtige bekering, gewerkt door Gods Geest in het hart van een verloren zondaar, raakt op de achtergrond. En deze verschuiving werkt door in de levensopenbaring. Juist in die actualiteit willen wij als VBSO-scholen zorgvuldig onze plaats innemen. Trouw blijven aan principes. Wereldgelijkvormigheid, ook in subtiele vormen, mijden. En tegelijk onderwijs bieden dat aanstaande christelijke ‘burgers’ terdege voorbereidt op hun loopbaan in onderwijs en maatschappij.

Doelstelling

Het doel van de VBSO is om schoolonderwijs op gereformeerde grondslag te bevorderen. De VBSO tracht dit doel te bereiken door (artikel 3 en 4 statuten):

- haar leden hulp te bieden bij de instandhouding en oprichting van scholen;
- mede te werken aan de bloei van deze scholen;
- een commissie in te stellen ter beslechting van geschillen, welke zich binnen het verenigingsverband, dan wel binnen de bij de vereniging aangesloten scholen kunnen voordoen, alsmede een commissie van beroep, zoals in de onderscheiden onderwijswetten is geregeld;
- haar leden voorlichting te geven met betrekking tot de toepassing en naleving van de wettelijke voorschriften ten aanzien van de scholen en het personeel;
- het faciliteren van psychosociale hulpverlening, verleend door de Stichting Ds. G.H. Kerstencentrum;
- alle andere wettige middelen, die tot het gestelde doel dienstig kunnen zijn.

In contact met leden

Naast de jaarlijkse ledenvergadering, de relatiebezoeken en ontmoeting rondom de dienstverlening vanuit VBSO kennen we de volgende contacten met onze leden:

- Via periodieke nieuwsberichten en VBSOpinie (verschijnt eens per kwartaal) informeren we alle leden en belangstellenden rondom de actualiteit en relevante thema’s, met name in relatie tot identiteit, toerusting en vorming.
- Voor alle toezichthouders, bestuurders en directeuren organiseren we twee keer per jaar op twee locaties regioavonden, waar we samen nadenken over wat nodig is om toezicht te houden en te besturen, zowel qua verantwoordelijkheid als inhoud.
- De directeuren van de VBSO-scholen vormen samen het Landelijk Directie Beraad (LDB). De ontmoetingen in LDB-verband staan in het teken van onderlinge verbondenheid, kennisdeling en

inspiratie. Als directeuren hebben we met min of meer dezelfde thema's te maken. Speciaal met dat doel, ontmoeten we elkaar als directeuren:

- Drie keer per jaar tijdens de landelijke ontmoetingsdagen, met aandacht voor uiteenlopende strategische thema's.
- Drie keer per jaar in regionaal verband; we staan dan stil bij tactische en operationele onderwerpen.
- Voor de jaarlijkse ledenvergadering worden alle leden (de kerkenraden en schoolbesturen) uitgenodigd.

Dienstverlening

In dit jaarverslag blikken we terug op de belangrijkste werkzaamheden van de VBSO in het jaar dat achter ons ligt. In het onderwijs zijn er verschillende ontwikkelingen die om bezinning en doordenking vragen. De VBSO heeft de bij haar aangesloten scholen zoveel mogelijk ondersteund in deze zaken. Professionaliteit is een voorwaarde voor goed toezicht, bestuur en schoolleiding.

1. Advisering, begeleiding en professionalisering

- In verband met de invoering van de Code Goed Bestuur zijn schoolbesturen collectief en individueel begeleidt om de consequenties hiervan in de bestuurspraktijk invulling te geven.
- Omdat toezichthouders volgens de Code maximaal acht jaar in functie zijn en het onderwijs een aangelegen onderwerp is, kennis van zaken vereist om toezichthouder te zijn. Door een gerichte training kunnen (nieuwe) toezichthouders zich voorbereiden op hun functie.
- Naast schoolbesturen adviseert en ondersteunt de VBSO ook adviesraden (AR), zowel landelijk als in-company.
- In de juridische- en bestuurlijke ondersteuning wordt voorzien door de onderwijsjurist van de VBSO, die ingezet wordt via een samenwerkingsovereenkomst met BVD Advocaten.
- In het verslagjaar is op de volgende thema's voorlichting gegeven en/of advisering verleend:
 - stichting, instandhouding, bekostiging en huisvesting;
 - bestuur, kwaliteit, toezicht en handhaving (ANBI-status, wijziging statuten / huishoudelijk reglementen, klachtenregeling);
 - wet medezeggenschap scholen (implementatie reglementen, statuut en taken adviesraad);
 - toelating leerlingen (identiteitsverklaring, wijziging toelatingsbeleid);
 - arbeidsvoorwaarden (functiebeschrijving, functiewijziging leerkracht, functionering- en beoordelingsgesprekken, identiteitsdocumenten, persoonlijke ontwikkeling, vervangingsbeleid, ziekteverlof);
 - overig (AVG, voorschoolse educatie, schooltijden, vertrouwenspersonen, arbodienstverlening, e.a.)

2. Belangenbehartiging

- Wekelijks is er een belangenbehartigersoverleg VGS – VBSO waarin allerhande actuele en politieke thema's aan de orde komen. De VBSO-site geeft er een goed overzicht van wat er inhoudelijk allemaal langskomt op een belangenbehartigersoverleg en met alle LDB-leden wordt tenminste vier keer per jaar een overzicht van activiteiten en ontwikkelingen gedeeld.
- Vanuit de VBSO volgen we, in samenspraak met de VGS, de ontwikkelingen van de Onderwijsraad (m.n. rond artikel 23), de Onderwijsinspectie (m.n. rond Toezichtkader en burgerschap) en de ontwikkelingen rondom Informeel onderwijs. Een constatering lijkt dat de ruimte voor invulling vanuit eigen identiteit steeds meer onder het vergrootglas ligt. Tenminste twee keer per jaar is er een strategisch politiek overleg rond deze thema's met CDA, CU en SGP en Verus, VGS en VBSO.

3. Identitaire projecten

In onze snel veranderende wereld worden we als scholen steeds geconfronteerd met nieuwe vraagstukken. Het is waar: nieuwe maatschappelijke, technologische en educatieve ontwikkelingen bieden nieuwe kansen. Maar het is ook waar dat nieuwe ontwikkelingen voor nieuwe uitdagingen stellen en reden tot bezorgdheid geven. Ze vragen om standpunten en een weerwoord. Om inbedding en vertaling. Dat kan ingewikkeld zijn. Digitale media zijn bijvoorbeeld verweven met het dagelijkse leven in de maatschappij van vandaag. Welke plaats moeten ze hebben in onderwijs en opvoeding? De genderdiscussie dringt onze gelederen binnen. Hoe gaan we er zorgvuldig en principieel mee om? Het onderwijs geven in de wereld van vandaag, vraagt om onderwijzers die stevig geworteld zijn in de zuivere leer. Hoe realiseert u dat met een nieuwe generatie medewerkers? Als VBSO signaleren we ontwikkelingen als deze. En we ontwikkelen initiatieven om tot een antwoord te komen:

- **Bijbels onderwijzen**

Vanuit het concept Bijbels onderwijzen wordt onderwijsadvies gevoed. Op grond van Gods Woord en de Drie Formulieren van Enigheid en in lijn met de dogmatiek van ds. G.H. Kersten is een model ontwikkeld, waarin de grondslag, mensbeeld en kernopdracht het fundament zijn. Op basis van dit fundament onderwijst de onderwijzer de leerling en is de interactie tussen de onderwijzer en leerling essentieel. Voor meer informatie verwijzen we naar www.bijbelsonderwijzen.nu. Het is een grote verantwoordelijkheid en blijvende opdracht onze beginnende en ervaren onderwijsgevendenden principieel-pedagogisch bij te staan. Daarbij denken en werken vanuit een verantwoord concept, is basaal en versterkend.

Alle onderwijzers worden opgeleid aan de hand van een beroepsprofiel. Het gehanteerde beroepsprofiel van de opleidingsschool is verwerkt in een Beroepsprofiel Bijbels Onderwijzen. Dit profiel is leidend voor de professionele ontwikkeling, gevoed met het concept Bijbels Onderwijzen.

- **Vitale woordcultuur**

Het Woord moet centraal blijven staan. Door beeld lijkt dit sterk verdrongen te worden met alle gevolgen van dien. Ontlezing heeft impact op de woordgerichtheid en deze is weer nodig om het Woord te lezen. We willen graag de woordgerichtheid stimuleren van jongs af aan, werken aan een goede leescultuur, de interactie tussen onderwijzer en leerlingen stimuleren en beeld dienstbaar laten zijn aan de woordgerichtheid. Aandacht voor het Woord en woordgerichtheid laat onverlet om ook te vormen en toe te rusten in het gebruik van digitale middelen en media. De VBSO faciliteert dat er activiteiten en bijeenkomsten zijn om een vitale woordcultuur te stimuleren.

- **Scheppingsorde**

Door alle ontwikkelingen kan het zicht op de scheppingsorde beperkt zijn, terwijl God in Zijn goedheid Zijn ordeningen heeft gegeven, die ook nu van kracht zijn. Ten behoeve van school, gezin en kerk doordenken we dat de scheppingsorde ook te zeggen heeft en hoe we hierin opvoeders en onderwijzers kunnen ondersteunen om hierin gezin en op school op Bijbelse wijze aandacht aan te geven. Voor de scholen zijn lessen in ontwikkeling om aandacht te geven aan de scheppingsorde. Daarnaast denken we mee met Driestar Educatief, de uitgever van *Wonderlijk gemaakt* vanwege zorgen die er zijn over het identitaire gehalte van deze methode. Verder stemmen we met Bijbels Beraad m/v af hoe we blijvend aandacht kunnen geven aan scheppingsorde en dominante ontwikkelingen rondom gender. De VBSO steunt de serie Scheppingsorde m/v Vandaag, een samenwerking van Bijbels Beraad m/v en KOC.

- **Identiteitscursus**

Onder verantwoordelijkheid van de VBSO worden in Opheusden en Gouda identiteitscursussen georganiseerd voor belangstellenden. De cursusleider in Opheusden is dhr. G. Geneugelijk en in Gouda drs. J.W. van Berkum. Diverse docenten verzorgen de lessen. Naast deze 'landelijke' cursus wordt er nagedacht of er ook plaatselijk (of regionaal) een identiteitscursus georganiseerd, in samenspraak met school en kerk.

Magazines

De keuze om de aansturing van de magazines bij de VBSO te beleggen, omdat dit een organisatie is met een structureel karakter en een ingerichte governance, is door de ledenvergadering geaccordeerd.

De gewenste giftenstroom heeft zich in 2024 verder positief ontwikkeld; als deze lijn zich voortzet zal in 2025 de huidige opzet financieel haalbaar zijn.

Tijdens de synode in september zijn vragen gesteld over het magazine die om verdere doordenking vragen ter voorbereiding op de synodevergadering in juni 2025.

Ambulante hulpverlening

Veel ouders uit de reformatische gezindte kiezen voor opvoedvragen en/of opgroevragen van kinderen en jongeren voor ambulante hulpverlening vanuit KOC. In geval van hulpverlening is het, naast professionele hulp, van belang dat er qua identiteit en de daarbij passende levensstijl en taalveld, op dezelfde basis wordt gestaan. Dit draagt bij aan het effect van de ingezette hulp, alsook minimaliseert het eventuele drempels.

Dat betekent dat KOC cliënten heeft in een groot gebied. De afstanden tussen de cliënten is daardoor vaak groot. De tarieven van de gemeenten zijn daar niet op berekend. Ook is er binnen de financiering van de gemeenten geen ruimte voor principiële doordenking van onze dienstverlening, wat voor ons wel wezenlijk is. Zowel het identiteitsgebonden karakter als de reizen en reiskosten als wat het vraagt om alles landelijk goed te regelen, kost het nodige.

Het is om die reden dat KOC jaarlijks kampt met financiële tekorten als het gaat om de jeugdhulp. Met het Deputaatschap Psychosociale Hulpverlening (DPH) en vervolgens met de classes van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland is dit besproken. Er zijn afspraken gemaakt hoe met betrekking tot de cliënten uit dit kerkverband vanuit kerkenraden bijgedragen kan worden in de financiering van de jeugdhulp. Dit gesprek wordt ook gevoerd met PSH en DMZ, de deputaatschappen van resp. OGGiN en GG, die ook de jeugdhulp behartigen.

Omdat de VBSO deze dienstverlening vanuit haar doelstelling graag steunt, is er bij tekort het gesprek tussen KOC en VBSO hoe hierin te voorzien.

Jaarvergadering

Tijdens de opening van de jaarvergadering op 29 mei sprak ds. A van Voorden over 1 Koningen 10:1-13. De geschiedenis van het bezoek van de koningin van Schéba aan Salomo, met in het verlengde daarvan Mattheus 12:42 waarin de Heere Jezus deze geschiedenis betreft op Zichzelf en Zijn kerk. Hoewel de omstandigheden wijzigen en er veel op de scholen afkomt, de meerdere Salomo en de grondslag is ongewijzigd. Vervolgens heeft mevr. H.J. den Ouden een lezing gehouden met thema 'Hoe eigentijds is ons onderwijs?'. Eigentijds onderwijs is wel tijd-betrokken maar niet tijdgebonden. Om de huidige ontwikkelingen te kunnen duiden is het nodig de geschiedenis te kennen.

In verband met het aftreden van dhr. A.C. van Bochove en dhr. A.A. Hak als toezichthouders, die aftredend waren en/of niet herkiesbaar, is dhr. C. Verdouw voorgedragen als lid van de Raad van Toezicht; de vergadering heeft met de voordracht ingestemd. Voor de vacature binnen de RvT wordt komend jaar geworven. Dhr. Van Bochove en dhr. Hak zijn hartelijk dank gezegd voor hun jarenlange inzet en betrokkenheid.

Raad van Toezicht en bestuurder

De samenstelling van de Raad van Toezicht per 31 december 2024 is:

- Dhr. H. van den Brink (vz)
- Dhr. A.P. Bruinooge
- Dhr. J. Griep
- Dhr. drs. W. Ottema RC RO CIA
- Dhr. D.C. van der Ploeg
- Dhr. C. Verdouw
- Vacature

De bestuurder is dhr. A.R. Bronkhorst. Het bestuur / Raad van Toezicht van de VBSO vergaderde in het verslagjaar vier keer, met dhr. A.R. Bronkhorst als bestuurder.

Huisvesting

Per 2023 is de Raad van Toezicht van de VBSO deelgenoot geworden van Galileilaan 23. Zij heeft een deel van 25% gekocht en verhuurt de eerste verdieping met ingang van 1 juli 2023 aan KOC. Deze huisvesting biedt een prettige werkplek voor de VBSO en de KOC-medewerkers en kan worden ingezet voor kleinschalige VBSO- en KOC- bijeenkomsten.

Financiën

Hierna geven wij een samenvatting van de staat van baten en lasten en lichten wij de belangrijkste verschillen toe.

Resultaat	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
	€	€	€
Bedrijfsopbrengsten	463.546	515.130	561.103
Bedrijfslasten	542.908	628.872	632.010
Bedrijfsresultaat	-79.362	-113.742	-70.7107
Financiële baten en lasten	19.249	57.546	10.194
Resultaat boekjaar	-60.113	-56.196	-60.713
<i>Rentabiliteit</i>	<i>-13,0%</i>	<i>-10,9%</i>	<i>-10,8%</i>

In 2024 was het bedrijfsresultaat € 79.362 negatief. Dat is € 34.380 hoger dan het begrote negatieve bedrijfsresultaat van € 113.742,-. Dit hogere bedrijfsresultaat (t.o.v. de begroting) wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de kosten voor de jubileumbijeenkomst lager zijn uitgevallen dan begroot en doordat er in 2024 minder bestedingen ten behoeve van de doelstelling (met name voor project Bijbels Onderwijzen) zijn gedaan dan begroot.

De financiële baten en lasten bestaan voornamelijk uit het resultaat van de 25% deelneming in het deelgenootschap Galileïaan 23. Doordat het resultaat uit deze deelneming lager is dan begroot is het resultaat in het boekjaar 2024 per saldo in lijn met de begroting en ook in lijn met het gerealiseerde resultaat in 2023.

Voor het jaar 2025 is een positief resultaat begroot van €58.000,-

Voor alle overige financiële gegevens wordt verwezen naar de jaarrekening van de VBSO.

Bijdrage en slot

Het voortbestaan en de noodzaak van identiteitsgebonden ondersteuning voor onderwijs, gezin en kerk is van belang. Vorming, toerusting, duiding en ondersteuning zijn essentieel. Om deze dienstverlening te kunnen blijven bieden, zijn bijdragen, collecten en giften onmisbaar.

Het is de hartelijke wens om als VBSO conform de grondslag dienstbaar te mogen zijn en blijven aan school, gezin en kerk. Geve de Heere ons Zijn onmisbare zegen, tot Zijn eer en tot uitbreiding van Zijn koninkrijk.

A.R. Bronkhorst, bestuurder